

En sann bok - utan hopp

- BÖCKER Tiden Second Hand Svetlana Aleksijevitj

Översättning: Kajsa Öberg Lindsten Ersatz förlag

SÖDERHAMNS-KURIREN 2013-08-17 Sida:17 - Sektion: KULTUR - Del: 1

Författare: JAN-OLOV NYSTRÖM

Jan-Olov Nyström har läst Svetlana Aleksijevitj oavbrutet välskrivna men skrämmande skildring av fenomenet Ryssland.

■ Tiden second hand, av Svetlana Aleksijevitj, är en storslagen skildring av en utopis sammanbrott. Om man nu väljer att kalla Sovjetunionen ett drömsamhälle, det var som bekant en dröm full av onda andar. Men aldrig någonsin har jag läst så intelligenta, drastiska och slagfärdiga formuleringar om detta imperiums avskaffande som i denna bok.

Som bekant arbetar Aleksijevitj med ytterst utförliga och långsamma intervjuer. I tjugo år och mer har hon arbetat i resterna av det gamla Sovjet och gallrat fram och formligen destillerat de berättelser som historiens människor bär. Ibland så drivet att man tycker varenda sats är en one-liner.

Från dessa arbetare, militärer, akademiker, partifunktionärer, barnhemsbarn, ja alla som på djupet genomskådat den dröm de levte i, som minns utrensningarna, förföljelserna, deportationerna och kriget, det stora fosterländska. Och som trots all sin klarsyn inte ser tillbaka med ånger, ruelse eller uppgörelse utan tvärtom med evig pionjärglädje och en stolthet som trotsar allt rationellt förnuft. Glädjen i tron allena kanske, de höga idealens rus?

Nu är de alla svikna, även de som gladdes åt Gorbatjov och Jeltsin, som

gick ut på gatorna efter kuppen 1991 och än en gång kände förbrödringens kraft. Nu känner de tyngden av den kriminalekonomi som bygger på stöld och hänsynslöshet och lämnar de forna krigshjältarna att tigga på gatorna eller sälja sina medaljer på loppisborden.

Ibland med historisk ironi. Lazar Kaganovitj, Järn-Lazar som hade så mycket blod på händerna, levde ännu när boken skrevs. Utstött ur människors gemenskap blev hans straff till slut att han inte ens fick spela domino med gubbarna på gården. Alla ropade mördare efter honom.

Varför gör man inte upp med Stalin, frågar sig Aleksijevitj. Jo, då måste man göra upp med sig själv, med den

Läs också

[En sann bok - utan hopp](#)

Ljusnan - 9 timmar sedan

[INTERVJU : SVETLANA ALEKSIJEVITJ Tron på utopin ledde kvinnor i krig](#)

Sydsvenskan - 2012-11-18

[Talar för de ohörda](#)

Borås Tidning - 9 timmar sedan

[Visa fler](#)

granne som var angivare, med sin släkt, sin familj, sina närmaste. Ryssland har överskridit gränsen för hur mycket blod som kan offras för krig och revolutioner... Nu finns varken

ork eller galenskap nog för mer blodsutgjutelse.

Kontentan i denna oavbrutet välskrivna bok är att alla mycket väl förstår problemet, med våldet, revolutionen, tsaren, Lenin, Stalin, Gulag och KGB, men den förståelsen är rent litterär. Den är inte världslig och politisk, förändrar inte styre, grundlag, byråkrati. Alla lever fortfarande i anden och låter kroppen förhärjas av världen, alkoholen och chansen till lite överflöds konsumtion.

Det är ohyggligt att inse detta och hur många som helt enkelt måste glömma, glömmas och dö undan innan frågan om en annan normalitet kan göra entré på den ryska scenen. Aleksijeviti har skrivit en bok som förklarar fenomenet Ryssland, dess repression och korruption. Det är en sann bok, men det är en bok utan hopp.

Bildtext:

- Svetlana Aleksijeviti har skrivit en storslagen skildring som förklarar fenomenet Ryssland.

© Söderhamns-Kuriren